

ANDRZEJ MICHAŁOWSKI

Profesor Hanna Kóćka-Krenz laureatką 12. edycji Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego

Professor Hanna Kóćka-Krenz. The laureate of the 12th edition
of the Lednica Piast Eagle Award

16 września 2020 roku w Auli Lubrańskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się uroczystość wręczenia Profesor Hannie Kóćce-Krenz Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. Wniosek Wydziału Archeologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o uhonorowanie Profesor Hanny Kóćki-Krenz Nagrodą Lednickiego Orła Piastowskiego przyjęła Kapituła Nagrody w składzie: Arcybiskup Archidiecezji Gnieźnieńskiej, Arcybiskup Archidiecezji Poznańskiej, Rektor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Dyrektor Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, Prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego i Sekretarz Kapituły. W dniu 30 kwietnia 2020 roku gremium to, na podstawie uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 12 czerwca 2009 roku, ustanawiającej Nagrodę Lednickiego Orła Piastowskiego i zgodnie ze Statutem Nagrody, podjęło uchwałę przyznającą owo wyróżnienie Pani Profesor Hannie Kóćce-Krenz.

Lednickim Orłem nagrodzony został całokształt pracy zawodowej Laureatki, która całe swoje życie naukowe związała z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W swoich badaniach podejmowała wielokrotnie różnorodne tematy z zakresu średniowiecza europejskiego i polskiego. Szczególnie bliskie jej sercu były te dotyczące złotnictwa i biżuterii. Nie stroniła jednak także od problematyki osadnictwa, w tym zagadnień związanych z systemem grodowym i początkami architektury państwa pierwszych Piastów. Już Jej praca magisterska pt. „Kabłączki skroniowe z ziem polskich (kabłączki esowate)”, opublikowana w 1971 roku, stanowiła zapowiedź świetnego specjalisty i ukazywała podstawy doskonałego warsztatu, który następnie Laureatka doskonaliła, rozpoczynając od roku 1973 pracę jako asystent w Katedrze Archeologii UAM w Poznaniu. Tytuł

doktora uzyskała w 1981 roku na podstawie dysertacji pt. „Złotnictwo skandy-nawskie IX-XI wieku”, wydanej w roku 1983. W 1994 roku otrzymała stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy „Bizuteria północno-zachodnio-słowiańska we wczesnym średniowieczu” (Poznań 1993). W roku 1996 uzyskała tytuł profesora UAM, a od maja 2012 na mocy decyzji Prezydenta Rzeczpospolitej Polski została profesorem zwyczajnym. Równoległe do swej pracy naukowej oddawała się dydaktyce, wpajając kolejnym pokoleniom swych wychowanków wiedzę na temat wczesnego i późnego średniowiecza. Wyzwania, jakie stawiała przed nią kariera akademicka, były Jej życiową pasją, która zapewniała i nadal zapewnia Jej ogromną radość.

Nic zatem dziwnego, że z pełną odpowiedzialnością podejmowała obowiązki organizacyjne na uczelni i w stowarzyszeniach naukowych. W latach 1996-2008 była Dyrektorem Instytutu Prahistorii UAM, w latach 2008-2012 Dziekanem Wydziału Historycznego UAM, od września 2016 do 2019 roku została ostatnim już Dyrektorem Instytutu Prahistorii UAM a zarazem pierwszym (i jedynym!) Dyrektorem Instytutu Archeologii UAM. W latach 1996-2002 sprawowała funkcję Prezesa Oddziału SNAP w Poznaniu, w latach 2011-2014 zaś Prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

RYC. 1. Uroczystość wręczenia Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego, 12. Edycji, Profesor Hanne Kóćce-Krenz. Laudację na cześć Laureatki wygłosił Dziekan Wydziału Archeologii, prof. Andrzej Michałowski. Fot. M. Józwickowska

FIG. 1. 12th edition of the Lednica Piast Eagle Award ceremony, handing over the award to professor Hanna Kóćka-Krenz. Laudation in honour of the Laureate was given by the Dean of the Faculty of Archeology, prof. Andrzej Michałowski. Photo by M. Józwickowska

RYC. 2. Wręczenie Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego Profesor Hannie Kóćce-Krenz przez członków Kapituły: prof. Andrzeja Lesickiego i Dyrektora Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, prof. Andrzeja Marka Wyrwę. Fot. M. Józwickowska

FIG. 2. Handing over the Lednica Piast Eagle Award to professor Hanna Kóćka-Krenz by the members of the Jury: prof. Andrzej Lesicki and the director of the Museum of the First Piasts at Lednica prof. Andrzej Marek Wyrwa. Photo by M. Józwickowska

Laureatka nie była typem badacza gabinetowego. Jako świetny terenowiec, organizowała i brała udział w licznych badaniach wykopaliskowych na wczesnośredniowiecznych grodach oraz stanowiskach osadniczych. Wspomnieć należy tutaj w szczególności kierowane przez nią badania w Górze, koło Pobiedzisk, z lat 1985-1998, które w pełni ukształtowały jej warsztat terenowy. Choć tak naprawdę kwintesencją tego typu prac stały się wykopaliska prowadzone w latach 1999-2015 na Ostrowie Tumskim w Poznaniu w ramach programu „Mieszko”, prowadzonego przy wsparciu finansowym Miasta Poznań. To dzięki tym badaniom rozpoznano część księżęcą piastowskiego grodu wraz z przedromańskim założeniem pałacowo-sakralnym (palatium), kaplicą Dąbrówki i umocnieniami grodowymi. Efektem naukowym tych prac jest wiele publikacji naukowych zaprezentowanych między innymi w odnowionej przez nią serii *Poznań we wczesnym średniowieczu*.

Ostatnimi laty Profesor Hanna Kóćka-Krenz została kierownikiem interdyscyplinarnego grantu „Wielkopolska średniowieczna: społeczeństwo i dynastia w kontekście genezy i składu etnicznego”, który na szeroką skalę zainicjował badania genetyczne elit państwa piastowskiego. Te studia poszerzała w interdyscyplinarnym projekcie „Dynastia i społeczeństwo państwa Piastów w świetle zinte-

growanych badań historycznych, antropologicznych i gnomicznych”, gdzie jako główny wykonawca odpowiadała za jego ustalenia archeologiczne i historyczne.

Profesor Hanna Kóčka-Krenz podejmowała liczne działania dotyczące ochrony dziedzictwa archeologicznego Polski, była inicjatorem powstania rezerwatu archeologicznego „Genius loci”, popularyzującego efekty prac wykopaliskowych nad poznańską siedzibą piastowską. Sama również chętnie włączała się w popularyzację wiedzy – prezentując życie średniowiecznej Polski szerokiemu gronu odbiorcy na wykładach i odczytach transmitowanych także przez telewizję i radio. Swoje badania naukowe, w tym dotyczące okresu państwa pierwszych Piastów, upowszechnia na licznych konferencjach i w publikacjach o zasięgu ogólnopolskim i europejskim. Znajomość kilku języków obcych przyczyniła się do odbycia stażów w ośrodkach naukowych na terenie Niemiec i w Szwecji, a zdobyte kontakty zaowocowały możliwością wymiany ustaleń naukowych w wielu krajach Europy. Brała czynny udział w tworzeniu międzynarodowej wystawy „Europa około 1000 roku” i była autorem opisów katalogowych i esejów naukowych.

Można by jeszcze długo wymieniać zasługi Profesor Hanny Kóčki-Krenz na licznych polach jej aktywności naukowej i społecznej. Rozpoznawalna i doceniana jako wybitny autorytet w licznych gremiach, pozostała osobą skromną i oddaną całym sercem swojej rodzinie i przyjaciołom, którzy też przybyli, by uczcić ten moment uhonorowania Jej Nagrodą Lednickiego Orła Piastowskiego.

prof. dr hab. Andrzej Michałowski
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Archeologii
Collegium Historicum
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7
61-614 Poznań
e-mail: Andrzej.Michalowski@amu.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0003-1778-9725>